**Проект!**

**ДО**
**МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ**
**НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

# Д О К Л А Д

**от Мария Габриел**
**заместник министър-председател и министър на външните работи**

**ОТНОСНО:** Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,**
**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация представям на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции (проект на Наредба).

Проектът на Наредба и изработен от Държавна агенция „Архиви" (ДА „Архиви") и представен на Вашето внимание на основание чл. 52 от Закона за Националния архивен фонд (НАФ). С Наредбата се регламентира организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции, дефинират се критерии за определяне ценността на документите, както и се регляментира процесът по предаване на ценните документи, включително електронните, в държавен архив. С проекта на Наредба се разширява обхватът на методическата и контролна дейност от страна на държавните архиви в държавните и общинските институции с включването на електронните документи и се предлага легална дефиниция на термините „електронен архив" и „електронно архивиране на документи".

Документът е разработен в изпълнение на Дейност 1 по проект *„Разработка и внедряване на система за е-архивиране"*, в изпълнение на договор № BG05SFOP001-1.015-0001-C01/10.02.2021 г. по Оперативна програма „Добро управление" (ОПДУ), приоритетна

ос № 1 „*Административно обслужване и е-управление*”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В рамките на проекта е анализирана действащата нормативната уредба, като са идентифицирани проблеми за развитието на електронното управление в областта на електронния архив и електронното архивиране на документи. На основание чл. 52 от Закона за НАФ през 2009 г. с Постановление на Министерския съвет № 41 от 18.02.2009 г. е приета Наредба за реда за организирането, обработването, експертизата, съхраняването и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции (ПМС № № 41 от 18.02.2009 г., обн. ДВ. бр. 17 от 6 март 2009 г., изм. ДВ. бр. 8 от 27 януари 2012 г.). Приетата с № № 41 от 18.02.2009 г. Наредба регламентира: (1) състава и задачите на Постоянно действащата експертна комисия (ПДЕК); (2) създаването и функциите на учрежденските архиви на държавните и общинските институции; (3) критериите за определяне ценността на документите; (4) етапите на експертиза на ценността. Обект на Наредбата са също така методическото ръководство и контрол, осъществявани от страна на държавните архиви в държавните и общинските институции.

В процеса на анализ е констатирано несъответствие между Закона за НАФ и Наредбата за реда за организирането, обработването, експертизата, съхраняването и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции, като същото се изразява в следното: (1) в Закона за НАФ е посочено, че критериите за експертиза на ценността на електронните документи се определят от ДА „Архиви”, а определените за постоянно запазване електронни документи, т.е. ценните електронни документи, са съставна част от НАФ; (2) разпоредбата на чл. 54 от действащата Наредба предвижда прехвърлянето на хартиен носител със съответната заверка на документите, определени за постоянно запазване, които са в електронен формат; (3) чл. 6 от сега действащата Наредба изрично изключва документите в електронен формат от обхвата й. По този начин процесите, свързани с електронен архив и електронно архивиране, остават нормативно нерегламентирани. Липсата на единни правила и методика за тези процеси е предпоставка за загуба на ценни електронни документи и приемане в държавните архиви на непълни по състав и съдържание архивни фондове и документи от държавните и общинските институции след изтичане на законоустановения 20-годишен срок. От правилното формулиране на нормативната уредба зависи обогатяването на НАФ с пълноценни фондове. От първостепенно значение е да се подчертае ролята на номенклатурата на делата, тъй като тя прогнозира ценността на документите още при тяхното създаване и има за цел прецизното им систематизиране и организиране в дела. Липсата на индекса на делото по номенклатурата и съответния срок за съхранение в информационните системи за всеки електронен документ създава риск ценните електронни документи да се изгубят в общия обем документи и тяхното търсене и отделяне за НАФ да бъде затруднено. В тази връзка е необходимо създаването на електронен архив в държавните и общинските институции, като част от учрежденския архив, в който да се предават по номенклатура/списък всички приключили дела/документи и да се съхраняват до предаването им в държавен архив. По този начин електронният архив ще е ефективен механизъм за организиране, съхранение, използване, експертиза и обработване на електронните документи до предаването им държавен архив или тяхното унищожаване. В действащата към момента нормативна уредба не се съдържа правна дефиниция на понятията „електронен архив” и „електронно архивиране на документи”. Липсва и нормативно установен ред, който, подобно на документите на хартиен носител,

да регламентира унищожаването на неценни електронни документи с изтекли срокове на съхранение, определени в номенклатурата на делата или в списъка на видовете документи.

Изложеното по-горе мотивира разработването на единна нормативна и методическа база в областта на електронен архив и електронното архивиране на документи.

ДА „Архиви" разработи и внедри по проекта по ОПДУ система за е-Архивиране на ценни електронни документи, която предоставя възможност за предаване, опазване, съхранение и използване на ценните електронни документи в държавните архиви, което също следва да бъде нормативно уредено. В обхвата на Наредбата са включени и електронните документи, с което изцяло са изпълнени разпоредбите на чл. 4, ал. 1 от Закона за НАФ. Това ще доведе до организиране и проследяване на целия жизнен цикъл на електронните документи (създаване, управление, съхранение, предаване или унищожаване) с цел гарантиране на тяхната автентичност, надеждност и използваемост както от страна на държавните и общинските институции, така и от страна на държавните архиви.

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се въвеждат норми на европейското законодателство, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право по чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА).

По проекта на акт е извършена частична предварителна оценка на въздействието.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б" от УПМСНА.

Документите относно проекта на Постановление на Министерския съвет са съгласувани по реда на чл. 32 от УПМСНА, като получените бележки и предложения са обсъдени и отразени в приложената справка.

В съответствие с чл. 26 от Закона за нормативните актове, проектът на Наредба за условията и реда за организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции, заедно с доклада и предварителната оценка на въздействието, е публикуван за обществено обсъждане на административната интернет страница на ДА „Архиви", както и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет за срок от 30 дни. Справката за отразените становища е публикувана на Портала за обществени консултации.

Предложеният проект на акт не е в изпълнение на Програмата за управление на Република България.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,**
**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 1 и ал. 3 от УПМСНА, предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции.

**Приложения:**

1. Доклад от доц. д-р Михаил Груев – председател на Държавна агенция „Архиви“ до Мария Габриел – заместник министър-председател и министър на външните работи;
2. Проект на Наредба за реда за организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции;
3. Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за реда за организирането, обработването, експертизата, съхранението и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции;
4. Одобрена от министъра на финансите финансова обосновка по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от УПМСНА;
5. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;
6. Справка за отразяване на становищата, получени при съгласуването по чл. 32 от УПМСНА;
7. Становища, постъпили от съгласувателната процедура;
8. Частична предварителна оценка на въздействието, съгласувана от дирекция „Модернизация на администрацията” в Министерски съвет.

**С уважение,**

**МАРИЯ ГАБРИЕЛ**
**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ**
**И МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ**

Съгласували:

доц. д-р Михаил Груев, председател на ДА „Архиви” ……/……

Румен Борисов, зам.-председател на ДА „Архиви” ……/……

Ивайло Спиридонов, зам.-председател на ДА „Архиви” ……/……

Наташа Бангьозова – Димчева, главен секретар на ДА „Архиви” ……/……

Нина Стоянова – директор на дирекция АПФСО, ДА „Архиви” ……/……

Лиана Битракова – началник на отдел „Правен”,
дирекция АПФСО, ДА „Архиви” ……/……

Изготвил:
Илияна Паскова, главен директор на
Главна дирекция „Архивна политика”, ДА „Архиви” ……/……